LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL KULTŪROS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO

2013 m. balandžio 16 d. Nr. ĮV-293
Vilnius

Įgyvendindamas Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. ĮV-639 (Žin., 2011, Nr. 130-6189), įgyvendinimo priemonių plano 2012–2014 metams 4.3 priemonę:

1. T v i r t i n u Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo koncepciją (pridedama).
2. P a v e d u Regionų kultūros skyriui koordinuoti Koncepcijos įgyvendinimą.

KULTŪROS MINISTRAS ŠARŪNAS BIRUTIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2013 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-293

KULTŪROS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijos (toliau – Koncepcija) tikslas – apibrėžti kvalifikacijos tobulinimo sąvoką, pagrindines kvalifikacijos tobulinimo sritis ir formas, kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo proceso organizavimą, kuris užtikrintų kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – KDKT) paslaugų kokybę ir tikslingą bei veiksmingą lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto kultūros darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, naudojimą.

2. KDKT priemonės finansuojamos iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme atsakingiems vykdytojams patvirtintų bendrųjų asignavimų, Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.

3. Teisinį Koncepcijos pagrindą sudaro Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusių švietimo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 66-1909; 2010, Nr. 48-2301), Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas (Žin., 1995, Nr. 53-1292; 2003, Nr. 59-2638), Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas (Žin., 1995, Nr. 51-1245; 2004, Nr. 120-4431), Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas (Žin., 2004, Nr. 120-4435), Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas (Žin., 1999, Nr. 82-2414), Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-977 (Žin., 2010, Nr. 80-4152), Valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. ĮV-441 (Žin., 2006, Nr. 85-3338), Bibliotekų specialistų kvalifikacijos kėlimo 2009–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. ĮV-350 (Žin., 2008, Nr. 89-3560), Ilgalaikio muziejininkų kvalifikacijos tobulinimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. ĮV-508 (Žin., 2008, Nr. 129-4945), Kultūros centrų

specialistų kvalifikacijos kėlimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-319 (Žin., 2009, Nr. 75-3078), Bibliotekininkų atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. ĮV-320 (Žin., 2010, Nr. 67-3379), Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. ĮV-639 (Žin., 2011, Nr. 130-6189).

4. Koncepcijoje vartojamos sąvokos:

Kompetencija – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma.

Kultūros darbuotojas – asmuo, įgijęs kurią nors kultūros, meno ir informacijos srities kvalifikaciją (bibliotekininko, muziejininko, choreografo, režisieriaus, kultūros vadybininko ar kitą) arba dirbantis kultūros, meno ir kūrybinių industrijų srityje.

Kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma.

Kvalifikacijos tobulinimas – neformalusis švietimas ir savišvieta, kuriais siekiama įgyti, plėtoti profesinei veiklai reikalingas kompetencijas.

Kvalifikacijos tobulinimo programa – dokumentas, kuriame apibrėžti mokymo-mokymosi tikslai, uždaviniai, formos, turinys, įgyvendinimo nuoseklumas, trukmė, numatyti mokymo-mokymosi metodai ir priemonės, plėtojamos, įgyjamos kompetencijos ir jų vertinimas.

Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, išskyrus formaliojo švietimo programas.

Savišvieta – savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.

5. Kitos Koncepcijoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

II. KULTŪROS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SRITYS IR FORMOS

6. KDKT procesas turi užtikrinti dermę tarp individualių kultūros darbuotojų ir kultūros įstaigos poreikių bei atitikti kultūros politikos strateginius tikslus ir uždavinius.

7. Pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą skiriamos šios pagrindinės kultūros darbuotojų kompetencijų sritys:

7.1. Bendrosios kompetencijos (valstybinės ir užsienio kalbų mokėjimas, komunikaciniai gebėjimai, kritinis mąstymas, technologijų taikymo ir informacijos valdymo įgūdžiai, teisinis raštingumas, etiketo pagrindų išmanymas). Siekiant pripažinti kai kurių kompetencijų įgijimą ir paskatinti jų ugdymąsi, nurodytinos šios pagrindinės bendrosios kompetencijos:

7.1.1. vadybinės organizacinės kompetencijos (vadovavimas ir konsultavimas, įskaitant ekonominį ir finansinį raštingumą);

7.1.2. socialinės kompetencijos (pilietinis ir demokratinis sąmoningumas, atsakomybės ir teisės, socialinis jautrumas, įskaitant labdaros ir paramos organizavimą, dalyvavimą savanorystės programose).

7.2. Profesinės kompetencijos orientuotos į kultūros darbuotojų profesiją, įskaitant meninę raišką, kultūrinį aktyvumą – meno propagavimą ir kultūrinės veiklos organizavimą (meno, humanitarinių mokslų, žurnalistikos ir informacijos bei verslo ir administravimo sritims priklausančių dalykų ir naujovių išmanymas) bei profesinės etikos išmanymą ir laikymąsi.

7.3. Didaktinės (metodinės) kompetencijos (naujų darbuotojų mokymas, darbas su

stažuotojais, praktikantais, kvalifikacijos tobulinimo programų rengimas, mokymo seminarų vedimas, pranešimai mokslinėse ir tarptautinėse konferencijose, psichologinės žinios ir jų taikymas).

8. Pagal kvalifikacijos tobulinimo būdus skiriamos šios pagrindinės kompetencijų įgijimo formos:

8.1. Individualus (savarankiškas) tobulinimasis (savišvieta, naudojantis viešai prieinama informacija bibliotekose, muziejuose, kultūros centruose, kitose kultūros įstaigose, viešuose meno renginiuose ir kt., įskaitant mokslinę veiklą, tyrimus, publikacijas, projektų rengimą ir/ar dalyvavimą juose).

8.2. Kolegialus patirties perėmimas (kūrybinės, metodinės grupės, konsultavimas, kūrybinės stovyklos, laboratorijos ir kt.).

8.3. Specializuoti renginiai (kursai, seminarai, mokymai, praktikos).

8.4. Akademinės studijos (aukštesnės pakopos ar kitos krypties (perkvalifikavimo), gretutinės, laipsnio nesuteikiančios studijos).

8.5. Viešoji nedarbinė veikla (visuomeninė, kultūrinė, meninė raiška, įskaitant veiklą nevyriausybinėse organizacijose, socialinėse akcijose ir programose, sportinės veiklos organizavimą ir dalyvavimą joje, amatininkystę ir kitus kūrybinius projektus).

8.6. Stažuotės įvairiose kultūros įstaigose ir organizacijose Lietuvoje bei užsienio šalyse.

III. KULTŪROS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

9. KDKT procesą sudaro kvalifikacijos tobulinimo poreikių nustatymas, kvalifikacijos tobulinimo prioritetinių sričių nustatymas, kvalifikacijos tobulinimo programų rengimas, finansavimas ir kokybės užtikrinimas.

10. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikių nustatymas vykdomas šiais etapais:

10.1. Kvalifikacijos tobulinimo poreikių nustatymas kultūros įstaigos lygmeniu.

10.2. Kvalifikacijos tobulinimo poreikių nustatymas regioniniu lygmeniu (bibliotekose, kultūros centruose).

10.3. Kvalifikacijos tobulinimo poreikių nustatymas šalies lygmeniu.

11. Kultūros įstaiga kvalifikacijos tobulinimo poreikius nustato atsižvelgdama į kultūros darbuotojų individualius poreikius, pačios įstaigos poreikį, socialinių partnerių rekomendacijas, turimas arba numatomas gauti lėšas kvalifikacijai tobulinti.

12. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetinės sritys nustatomos atsižvelgiant į kultūros politikos strateginius tikslus, kvalifikacijų poreikio tyrimų rezultatus, naujų ir atnaujintų profesinių ir profesinio rengimo standartų reikalavimus. Nustatant prioritetines kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sritis, dalyvauja Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Kultūros ministerija), Kultūros ir meno sektoriaus profesinis komitetas, Bibliotekų, Muziejų ir Kultūros centrų tarybos (toliau kartu – Tarybos), veikiančios prie Kultūros ministerijos ir aukštosios mokyklos.

13. Kultūros ministerija, vadovaudamasi kultūros įstaigų pateikta informacija apie KDKT poreikius ir bendradarbiaudama su Tarybomis, nustato šalies lygmeniu kvalifikacijos tobulinimo prioritetines sritis.

14. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas gali rengti ir teikti studijų, mokslo, mokymo institucijos, kultūros savivaldos organizacijos, valstybės ir savivaldybių kultūros įstaigos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys (toliau kartu – paslaugų teikėjai), kurie konkuruotų dėl KDKT paslaugų teikimo (paskaitų, mokymų, konsultavimo jų specializuotą ir formaliai patvirtintą kompetenciją atitinkančiose srityse). KDKT programos rengiamos vadovaujantis kultūros ministro patvirtintais kvalifikacijos tobulinimo prioritetinių sričių sąrašais ir Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programų bendrųjų reikalavimų

aprašu.

15. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programos teikiamos Lietuvos kultūros tarybai (toliau – LKT). Finansavimas programoms skiriamas konkurso būdu. Konkurso tikslas – atrinkti ir iš dalies finansuoti valstybės biudžeto lėšomis programas, kuriomis siekiama pagilinti, atnaujinti ar įgyti naujas kultūros darbuotojų profesinei veiklai reikalingas kompetencijas, bendruosius gebėjimus ir praktinius įgūdžius.

16. Gavusios dalinį finansavimą kvalifikacijos tobulinimo programos skelbiamos Kultūros ministerijos ir LKT interneto tinklalapiuose.

17. Kultūros ministerija analizuoja ir vertina KDKT kokybę. Kokybės užtikrinimo procesas apima kvalifikacijos tobulinimo programų kokybės vertinimą, kvalifikacijos tobulinimo mokymo priežiūrą, kultūros darbuotojų mokymo/mokymosi rezultatų vertinimą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Siekiant sėkmingai įgyvendinti Koncepciją, būtina parengti ir patvirtinti kultūros ministro įsakymais šiuos dokumentus, reglamentuojančius kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą:

18.1. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programų bendrųjų reikalavimų aprašą.

18.2. Kultūros darbuotojų atestacijos nuostatus.

18.3. Kultūros darbuotojų kvalifikacijų aprašus (pateikiant kompetencijų sąrašus).

19. Prireikus gali būti tobulinami galiojantys teisės aktai, susiję su kultūros įstaigų funkcijomis KDKT procese.

_____